

Prædiken 13.s.e.trin 25.8. 2024 kl.10.00.
Salmer: 29, 320, 276, prædiken, 889, altergang, 259.
Evangelium: Mattæus, 20, 20-28, læs fra vers 17.

Sikke en klartskuende mor... men hvad er en løsesum?

Fordi vi så nemt kan komme til at fordømme denne mor, så vil jeg *begynde med at male et lille billede af hende. Og af den sammenhæng, som hun lever midt i.* Altså sådan som jeg forestiller mig det, ud fra sammenhængene i Mattæusevangeliet og den viden, vi har om den tid.

Vi er nede ved Jeriko. Og når jeg siger ”nede” så er det virkelig nede, for byen ligger 250 meter under havets overflade. Ved det døde hav. En af de ældste byer, vi kender til, fordi der var en frugtbar oase. Midt i alt det tørre, i en ørken, som så alligevel har nogle frugtbare pletter og steder. Byen Jeriko, kendt af alle, for myten siger at dens mure faldt, da Joshua lod trompeterne gjalde.

Jeriko, den by hvor Zakæus sad oppe i et træ, bange for at blande sig mellem de andre, men det var ham, som Jesus ville spise hos.

Jeriko – vejen dertil, hvor en mand blev overfaldt og en samaritaner viste sig som et medmenneske.

Jeriko, med det bjerg lige i nærheden, hvor Jesus blev fristet; og Jordan-floden lige ved, hvor han blev døbt.

Jeriko, - en mytisk by.

Og her er de så. Disse mennesker, der har forladt deres huse og hjem oppe nordpå i Galilæa; efterladt fiskegrej og kornkvarne, tryghed og naboer, familie og venner. Kun fordi de så et lys i et menneske, og gik med ham. Unge fiskere og håndværkere, ældre mødre, unge piger og børn. Ud på de støvede veje.

Vi kan nærmest ikke forestille os det.

De har forladt alt det hjemmevante og begivet sig ud i det uvisse. Kun fordi de så et menneske, der var dét, som de længtes efter: tryghed, udover hvad mure og indbo kan give.

Et sted at høre hjemme, selv om man ikke har noget hjem.

Her er hun, *Zebedæus-sønnernes mor. Med fra den spæde begyndelse til den bitre ende.* Gik med sine drenge, da de som nogle af de første blev Jesu disciple. Og hun selv: hun er ikke bare mor til to disciple, *hun er selv en af de allerførste.* Og hun holder ved til det sidste, for som Mattæus også fortæller, så står hun sammen med de andre kvinder og er vidne til korsfæstelsen.

Hun er måske den, der bedst har fattet, hvad Jesus netop har sagt. For tredje gang siger han, at nu skal de op til Jerusalem. Og der skal han lide og dø. For menneskers hænder. Og genrejses af gud på tredjedagen.

Hun lægger sig i støvet. Helt bogstaveligt kaster hun sig ned og beder for sine drenge. For måske aner hun, hvordan de også skal pines og dø for menneskers hånd. Måske tænker hun: ”hvordan det end må komme til at gå dem og os, så glem dem ikke i dit rige. I din

herlighed efter. Min tillid står til dig. Gør ikke vores håb til skamme. Lige gyldigt hvad der sker, om også vi falder fra, om også de falder fra, så husk også dem i din kommende herlighed.”

Vi bliver måske stødt over, at hun beder Jesus om at de må få sæde ved hans højre og hans venstre side. Men måske har hun fattet, at inden, inden det kan ske, så vil de komme til at dø.

Det er Mattæus selv, der får os ind på den tanke, at de skal dø. For det er nok slet ikke tilfældigt, når han nævner ”ved din højre og din venstre side”, for han bruger de samme ord om de to røvere på Golgatha: Sammen med ham blev der korsfæstet to røvere, den ene på hans højre, den anden på hans venstre side.

Ja, måske be’r hun lige som røveren: ”husk mig i dit rige”. Men på sine drenges vegne: Husk dem i dit rige. Hun er måske den, der virkelig har fattet, hvad der ligger forude. For hun er en moden kvinde, der ved hvad livet kan byde af modgang. Måske er hendes drenge unge og optændte af ildhu og kan slet ikke se, at det vil gå galt. Det er jo dem, der så kækt svarer: ”ja, vi kan godt drikke det bæger, som du skal drikke”. Ikke hende. For hun har set. Og hun kan se. Og derfor be’r hun for sine drenge.

Jeg vælger at se hende sådan. Og det gør jeg, fordi så bliver hun et menneske. Og ikke den karikatur, vi så let gør grin med, når vi fristes, ha ha, til at se hendes bøn som ambitioner på sine børns vegne.

Når vi ser hende som et menneske og ikke som en letkøbt karikatur, så bliver vi til medmennesker for hende, -og hun et medmenneske for os. Hun med sine længsler. Forhåbninger. Skuffelser. Sorg. Bekymringer. *Med sine håb, der blafrer, uanset hvad der sker omkring hende. Blafrer, fordi man ikke præcis ved i hvilken retning man skal håbe. Men man kan ikke lade være. Når vi ser hende sådan, så bliver hun en næste, som vi skal elske som os selv. Og vi bliver hendes næste.* Ligesom samaritaneren, på vejen til Jeriko, der fik medynk med den overfaldne, som lå i vejkanten. Hun ligger også ned. På vejen, i støvet. En mor.

Vores opmærksomhed flyttes fra hende, ret hurtigt, for nu dukker der en konflikt op. Mellem disciplene. De 10 bliver vrede.

Og også her, kalder Jesus på vores kærlighed til dem. Han skælder dem ikke ud, men han minder dem om, at det, de har oplevet sammen med ham, sætter en anden norm. Tjen hinanden! Sæt jer ikke op på den høje hest, nogen af jer, hvor I kan se ned på de andre. Selv om I synes, I har en grund til det. Men vær som en tjener for hinanden. Og for andre. Hjælp hinanden, fordøm ikke.

Når vi vover os ind i en fantasi om hvordan det måske var, så kan det være, at trangen til hurtigt at dømme andre, ebber ud. Det kan være, at vi ser dem som mennesker af kød og blod, og genkender deres kvide, deres forhåbninger, deres længsler og frygt. Altså får kærlighed til dem. For ”du skal elske din næste som dig selv”. Også når det er svært at forstå. Så må vi prøve.

Det andet jeg vil tage lidt fat i, i dag, det er det med en løsesum. At Jesus siger om sig selv, at han giver sit liv som løsesum for mange. For hvad er en løsesum?

Er det en betaling? Sådant som vi i traditionen har lært at forstå det: at han betaler en gæld og en skyld, som andre har pådraget sig? Eller betaler han for at få nogle fri, ligesom med kidnapning og gidsler?

OG hvem betaler han til?

Ja, i den klassiske forsoningslære blev det gud, der skulle have en betaling for den skyld, som mennesker har pådraget sig ved ikke at gøre og være som Gud vil. En gæld, der skulle betales, og det gjorde Jesus med sit liv.

Men med den slags forsonings-bogholderi, så blev det kompliceret! for hvordan kunne en elskende gud kræve et offer? Vi fik balladen med et gudsbillede, vi simpelthen ikke kan få til at gå op.

Men! det behøves ikke være gud, der skal betales til.

Måske er det ikke ham, der skal stilles tilfreds. Det er blandt andre Mogens Müller, forsker i

Mattæusevangeliet, som siger det.

Det kan lige så godt være djævelen. Den onde, der skal have betaling, for at vige tilbage. Den dér onde magt, som hele tiden er på færde i evangelierne og kræver sit. Og hver gang man ikke gør, som han ønsker, så bliver han utilfreds og kræver ind. For den onde vil have del i, og vil have magt over mennesker. Sådant som fristelsen i ørkenen fortæller om, - og alle de andre fristelser i bibelen.

Hvis det er til den onde, at løsesummen skal betales, for at slippe nogle fri, så får vi nogle helt andre vinkler på hvordan, de forstod Jesu død. Og hvordan vi kan forstå den. For så er hans død ligesom de lam, der blev slagtet natten før udfrielsen fra Egypten. Dengang da hebræerne skulle smøre lammenes blod på dørstolperne, så dødsenglen ville gå forbi deres huse. Og så er en løsesum det samme som det, man betaler for at få gidsler fri. Altså det, man betaler til den, der holder mennesker fanget. Og sådan en kalder man "den onde", enten en Farao, eller en djævel, eller noget andet ondt, der gør mennesker u-fri og holder os fangne.

Enten helt bogstaveligt eller i overført betydning.

Og så er *enhver gerning, der sker af kærlighed, med til at få det onde til at vige*. Så er enhver tjeneste, vi gør hinanden, med til at skubbe det onde væk. *Når vi elsker, så mister ondskaben sin magt. Hver gang*.

Og Jesu død er ikke et planlagt martyrium for at gøre en eller anden bogholder-gud tilfreds. Men det er for at give det onde modstand, og holde det på afstand.

Jesus fuldførte det, han skulle. Og det måtte ske uden vold; han ville jo ikke have at hans disciple greb til våben.

Ved frivilligt at være kærlighed til sidste, afslørede han, hvor ondt det onde er. Og at det kan besætte mennesker. Hans modsvar var på en måde at lade dem løbe linen ud. Han var ikke kommet for at få verdslig magt, men for at vise, hvad kærlighed er, - og det helt ud til den yderste konsekvens.

Og det er guds storhed: at i en verden, hvor det onde og det gode er på færde, så er kærligheden altid det stærkeste.

Det onde afslører altid sig selv. Kærligheden behøves ikke bevise noget.

Den er.

Den er aldrig uantastet. Men den er.

I al sin herlighed. Mellem mennesker, og i os.

Sådan giver gud sig til kende, igen og igen.

Og dér ligger vores blafrende håb. At gud er kærlighed.

Amen.